

Tryckövervakning – TPMS

TPMS (Tire Pressure Monitoring System) är system som blir allt vanligare i nya bilar för att ge föraren information om lufttrycket i däcken under körning. Det finns två grundtyper av TPMS på marknaden:

- **Indirekt TPMS** som mäter skillnader i rotationshastighet mellan de olika hjulen genom ABS-systemet. Indikerar med en symbol när lufttrycket sjunkit i något däck. Behöver kalibreras exempelvis vid byte av däckdimension eller ändring av lufttryck.
- **Direkt TPMS** som mäter lufttrycket i alla däck (ibland även reservhjulet) via sensorer i varje hjul. Indikerar vilket däck som tappat lufttrycket och visar det aktuella lufttrycket i däcken. Sensorerna till system för direkt TPMS kan vara både programmerbara eller självprogrammerande. Det direkta systemet blir sannolikt det vanligaste.

Att tänka på vid hantering av hjul med direkt TPMS

Det finns olika typer av sensorer beroende på fälgtyp: ledad sensor, fast sensor eller gummiventil med sensor. Alla sensorer har tätning, mutter, ventilmål och ventilhatt.

- Vid montering av sensor är det mycket viktigt att sensorn får rätt vinkel och tätning mot fälgen (använd korrekt åtdragningsmoment).
- Vid montering av sensorer på exempelvis vinterfälgar måste fälgarna vara avsedda för detta. Sensorns gummitätning och mutter måste också vara anpassad för fälgen.
- Var försiktig vid montering/demontering av däck så att inte sensorn skadas. Använd inte monteringsjärn i området runt sensorventilen.
- Sensorns ventilmål, ventilhatt, gummitätning och mutter bör bytas vid varje däckbyte (på samma sätt som för vanliga ventiler).
- Följ tillverkarens rekommendationer för respektive fälg/sensor, och rådfråga alltid tillverkaren vid tveksamheter.
- Använd aldrig punkteringspray eller liknande produkter, då dessa kan förstöra sensorerna som då måste bytas ut.
- Det är fortfarande lika viktigt att kontrollera lufttrycket i däcken regelbundet (minst varje månad), även om bilen är utrustad med TPMS. Även en liten lufttrycksförlust i däcken kan påverka köregenskaperna och ekonomin negativt. När däcken kollas ser man också om däcken fått skador eller blivit slitna.

Så säger regelverket

- För att få ett EU-typgodkännande på en ny personbilsmodell (plattform) måste personbilen från och med den 1 november 2012 vara utrustad med TPMS.
- Från och med den 1 november 2014 måste TPMS finnas i alla nya personbilar som säljs, registreras eller tas i bruk, oavsett produktionsdatum.
- Reglerna gäller personbilar med en totalvikt av högst 3500 kg avsedda för persontransporter med max nio sittplatser (fordonskategori M1).
- För personbilar på eftermarknaden, till exempel vid byte till vinterhjul, finns i Transportstyrelsens föreskrift TSFS 2010:2 idag inga krav på TPMS när fordonet är i bruk.

// 17 december 2013